

Thijs Neutel: 'Met stalvoeren wordt elke kilo vem uit gras omgezet in melk'

Vasthouden aan het plan

De fosfaatrechten zetten een streep door de geplande groei-strategie van Thijs Neutel. Maar de winnaar van de verkiezing 'Young herdmanager of the year' besloot vast te houden aan zijn plan en investeerde dit voorjaar in snelle uitbreiding. 'Een deel van de stal leeglaten voelde gewoon echt niet goed.'

tekst **Jaap van der Knaap**

De uitvergroete oorkonde, de kaarten met felicitaties en een bos bloemen in de keuken zijn tastbare herinneringen aan de verkiezing van Thijs Neutel tot 'Young herdmanager of the year'. De 30-jarige melkveehouder verzamelde tijdens het CRV-Event de meeste punten van de jury en het publiek vanwege zijn visie en de doordachte werkzaamheden op zijn melkveebedrijf in het Groningse Saaksum. 'De verkiezing heeft toch meer losgemaakt dan ik dacht', vertelt Thijs met een glimlach. 'Ik heb echt veel reacties gekregen. Vandaag sprak ik iemand van het mechanisatiebedrijf. Zelfs hij wist ervan en feliciteerde me.'

Groeien na quotumtijdperk

Thijs vond het 'zeker leuk' om mee te doen, maar echt tijd om lang stil te staan bij de titel is er niet. In de stallen werd

dit voorjaar de derde melkrobot geïnstalleerd en met de aankoop van 40 melkgevende koeien groeide de veestapel naar 170 melk- en kalfkoeien en daarmee ook de hoeveelheid werk.

Deze flinke groeispromg is een weloverwogen stap, zo blijkt al snel wanneer Thijs enthousiast over het bedrijf vertelt dat hij samen heeft met zijn ouders Johan en Trijnie. 'Op het moment dat ik in 2009 in het bedrijf stapte, hebben we een langetermijnstrategie vastgesteld. Ik wilde graag het bedrijf overnemen, maar ook ruimte houden om bestuurlijk iets te kunnen doen. Daarnaast spreekt automatisering me aan. Ik wil best hard werken, maar de fysieke belasting kent grenzen.' Al deze ambities resulteerden in een plan om te groeien naar 200 koeien met een automatisch melksysteem, met werk voor één man personeel.

Het plan zorgde ervoor dat er in 2014 een nieuwe stal verrees met twee DeLaval-melkrobots en 125 ligboxen en een emissiearme vloer. 'We hebben bewust gewacht met groeien tot het einde van het melkquotum', zo stelt Thijs. 'We zorgden wel dat we er klaar voor waren door gesekst sperma in te zetten. Daardoor hadden we eind 2014 gemiddeld elf stuks jongvee per tien melkkoeien, met het idee dat we via eigen aanwas zouden groeien. De derde robot was besteld voor halverwege 2015; na het laatste quotumjaar wilden we flink gas geven.'

Extra foto's

Meer foto's zijn te vinden in de Veeteelt-app en op www.veeteelt.nl.

Dit voorjaar is de derde melkrobot in gebruik genomen

Thijs Neutel krijgt dagelijks veel koe-informatie via de Herd Navigator

De introductie van fosfaatrechten maakte een abrupt einde aan de groeiambities. Op de peildatum 2 juli werden er 110 koeien gemolken, omdat opstartproblemen met de robots en de bouw van de stal onverwacht voor extra uitval hadden gezorgd onder de koeien. De kans op groeien naar 200 koeien leek verkeken.

Van extensief naar intensief

‘Er was lang veel onzekerheid over de nieuwe wetgeving en zelfs nu is nog lang niet alles duidelijk’, zo vertelt Thijs, die via bestuurswerk voor het NAJK de ontwikkelingen van dichtbij volgde. ‘Maar wij hadden wel een stal gebouwd voor 200 koeien met de bijbehorende begroting en financiering.’

Een jaar lang bleef een deel van de stal onbenut. ‘Dat voelde gewoon echt niet goed.’ Uit de woordkeus van Thijs klinkt

nog steeds frustratie, maar hij is niet iemand die lang bij de pakken neerzit. Hij vervolgt al snel positief en strijdvaardig. ‘Begin dit jaar namen we onze plannen opnieuw door met adviseurs en de bank, waarbij we aangaven aan dat we verder wilden. Dit jaar kun je nog groeien zonder fosfaatrechten, zolang je voldoet aan de regels van de Melkveewet. Misschien stoppen er wel veel veehouders door de huidige melkprijs, waardoor de prijs van fosfaatrechten uiteindelijk mee gaat vallen. Het is een risico, maar ik wil wél verder. We hebben veertig koeien gekocht, de robot laten komen en zijn aan de slag gegaan. Het bedrijf draait nu alsnog zoals we voor ogen hadden.’

De aankoop van de extra koeien, afkomstig van een bedrijf met een hoge diergezondheidsstatus, zorgt ervoor dat het bedrijf met de huidige 80 hectare grond

Thijs Neutel

Het bedrijf van de Young herdmanager of the year Thijs Neutel krijgt vanwege een forse groeispurt een intensieve bedrijfsvoering.

Aantal koeien:	170
Aantal jongvee:	110
Hoeveelheid land:	80 hectare
Gemiddelde dagprod.:	29 kg 4,55 3,55

Droge koeien en jongvee worden bewust geweid vanwege het imago

in gebruik van een extensieve bedrijfsvoering naar een intensieve bedrijfsvoering overgaat. Maar daar heeft Thijs zich goed op voorbereid. 'We kunnen nu het voer aankopen dat we nodig hebben en daardoor betere rantsoenen maken. We voerden de laatste jaren volledig gras, maar qua diergezondheid en productie is dat altijd puzzelen met rantsoenen.' De koeien krijgen deze zomer voor het eerst 5 kg maisgluten om het eiwitaanbod uit het vers gemaaid gras beter te benutten. Dat zorgt nu voor een dagproductie per koe van 29 kg melk met 4,55% vet en 3,55% eiwit.

14 ton droge stof gras per hectare

Het voeren van vers gras op stal levert een belangrijke bijdrage aan de bijzonder hoge grasproductie. De afgelopen drie jaar haalde de melkveehouder volgens de KringloopWijzer gemiddeld 14 ton droge stof per hectare van het land. 'De zware kleigrond is hier heel geschikt voor grasteelt, droogte is nauwelijks een probleem', verklaart Thijs. Door de koeien niet te weiden, maar juist dagelijks het verse gras naar de koeien in de stal te brengen, zijn de verliezen bovendien beperkt. 'Via stalvoeren wordt elke kilo vem uit gras via de koe omgezet in melk', stelt Thijs.

Ondanks het pleidooi voor vers gras is 2016 waarschijnlijk wel het laatste jaar dat er vers gras gevoerd wordt. 'De op-raapwagen is versleten en dagelijks kost het voeren anderhalf tot twee uur werk. Het werk is bovendien lastig uit te besteden, omdat het moment van maaien erg nauwkeurig komt. Ik kijk dagelijks geregeld naar de buienradar om het juiste maaitijdstip te bepalen. Dat kun je van een medewerker niet verlangen.'

Vanaf volgend jaar wil Thijs al het gras inkuilen. 'Weiden doen we al jaren niet meer, daarvoor is de bodem te gevoelig voor vertrapping.' De pinken en droge koeien gaan nog wel naar buiten. Deels

omdat een dijkperceel zich niet anders leent dan voor beweiding, maar ook vanwege het imago. Maar Thijs noemt het weiden van jongvee ook een voorzorgsmaatregel. 'Ik vrees dat de discussie over verplichte weidegang een keer de verkeerde kant opgaat. Als weidegang dan toch verplicht wordt, dan hebben mijn koeien wel geleerd om te grazen.'

Door grond te ruilen met een akkerbouwer wordt een groot gedeelte van het grasland elke vier tot vijf jaar vernieuwd. 'De akkerbouwer profiteert van het hoge organischestofgehalte in de bodem en mijn voordeel is het jonge, productieve grasland. Daarnaast kan ik gunstige afspraken maken voor mestafzet. Dat is nu we zo hard groeien erg waardevol.'

Op het doorzaaien bezuinigt Thijs niet. 'Ik zaai 40 kilo graszaad, 50 kilo gerst en 5 kilo klaver. De gerst zorgt voor een enorme opbrengst bij de eerste snede en geeft een diepe doorworteling, de klaver helpt om stikstof te binden.'

Afstamming niet relevant

In de stal toont Thijs het vee. Het nieuwe koppel bevat zowel holstein- als fleckviehdieren, terwijl de kleuren van de eigengefokte koeien verraden dat Thijs kruist met brown swiss, holstein en Zweeds roodbont. 'Ik ben gaan kruisen om sterkere en gezondere koeien te fokken die langer meegaan', vertelt hij. 'Ik maak paringen met behulp van het SAP-programma, maar vraag me niet naar de afstamming van de koeien. Die vind ik niet relevant. Veel belangrijker is dat je een fokdoel hebt en daaraan vasthoudt. Voor een efficiënte melkproductie is een hoge vet- en eiwitproductie een vereiste, dus ik gebruik wel productiestieren.'

Daar waar tot vorig jaar geprobeerd werd om veel vaarskalveren te krijgen, wordt nu zeker de helft van de melkkoeien drachtig van een Belgisch witblauwe stier. 'Ik wil met eigen aanwas

verder groeien naar 200 koeien en denk dat jaarlijks vijftig tot zestig stuks jongvee genoeg is.'

In het nieuwe stalgedeelte vreten koeien driftig van het verse gras, waardoor de meeste met gescheiden mest gevulde diepstrooiselboxen onbezet zijn. 'Vers gras voeren en robotmelken is eigenlijk niet ideaal', erkent Thijs. 'Wanneer ik een wagen gras los, komen alle koeien naar het voerhek en als ze volgevreten zijn, is het massaal dringen rondom de robots. Nu we overcapaciteit bij de robots hebben, gaat het nog, maar ideaal is het koeritme niet.'

15 keer per dag achter de pc

Achter de robots en de separatieruimtes met de klauwbekapbox is een klein kantoortje ingericht met een computer en de Herd Navigator. De Herd Navigator is een minilaboratorium waarmee dagelijks ketose, uierontsteking, ureum en tochtigheid gemeten worden. 'Ik ben datagedreven en gebruik cijfers om het bedrijf verder te optimaliseren', verduidelijkt Thijs de investering. 'Ik noteer alles in de pc, van klauwbekappingen tot medicijngebruik. Per dag loop ik wel tien tot vijftien keer naar de pc om gegevens te bekijken of in te voeren. Ik maak veel analyses en dankzij de Herd Navigator spoor ik tochtige koeien op, stel ik vast of ze drachtig zijn en heb ik uierontsteking sneller in beeld. Het is een flinke investering en je moet er wel mee leren werken, maar levert ook veel info op.'

Bij de vraag hoe het bedrijf er over tien jaar uitziet, twijfelt Thijs geen moment. 'Dan melken we 200 gezonde, efficiënte koeien, werk ik samen met een medewerker en heb ik een nevenfunctie. Bestuurswerk is leuk en ik vind dat je je verantwoordelijkheid moet nemen om bepaalde taken op je nemen. Maar de boerderij staat ook dan op één. Ik vind het werken op de boerderij gewoon elke dag fantastisch.'